

Stanowisko nr 1/20
strony pracodawców, strony pracowników oraz strony samorządowej
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim
z dnia 16 grudnia 2020 r.

w sprawie zapowiedzi podziału administracyjnego województwa mazowieckiego

Na podstawie art. 42 ust. 1 pkt 1 lit. a i ust. 1 b oraz ust. 1 e ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 oraz z 2020 r. poz. 568) strona pracowników, strona pracodawców oraz strona samorządowa Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim z dużym niepokojem przyjmuje informacje na temat planów dotyczących podziału najdynamiczniej rozwijającego się województwa w kraju.

Mazowsze to największy, najbogatszy i najbardziej konkurencyjny region Polski. Jest wiodącym eksporterem oraz importerem w skali kraju, a przemysł województwa odznacza się dużym zróżnicowaniem branżowym i strukturalną różnorodnością. To również tysiące miejsc pracy, a także doskonałe miejsce do życia i odpoczynku. Głównym atutem Mazowsza jest największy wśród województw potencjał gospodarczy w kraju (wytworzone ponad 23% całościowego PKB), wysokie tempo rozwoju i ogromne nakłady na działalność w obszarze badań. To region nowoczesny, który realizuje wiele programów i projektów.

Strona pracodawców, strona pracowników oraz strona samorządowa Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim wskazują, że:

Dzięki istnieniu jednego silnego województwa, realizowana jest wewnętrzna polityka spójności. Obszar metropolitalny Warszawy generujący wysokie dochody, pozwala na zasilenie budżetu całego Mazowsza. Dzięki niniejszym wpływom, możliwe jest utrzymanie wszystkich mazowieckich instytucji kultury, szpitali, dróg czy połączeń kolejowych. Po wyłączeniu administracyjnym metropolii warszawskiej, nowe województwo mazowieckie będzie miało wprawdzie dużą powierzchnię (86% dotychczasowej), ale katastrofalnie niskie dochody - podatek CIT nowego województwa wyniesie zaledwie 13% obecnych wpływów z tego tytułu, co nie jest bez znaczenia dla finansowania instytucji i realizacji zadań publicznych. Aktualnie połowa mazowieckich samorządowych jednostek organizacyjnych i spółek ma swoją siedzibę na terenie metropolii warszawskiej, a druga połowa w pozostałej części województwa, co oznacza, że ich utrzymanie stanie się finansowym problemem nowoutworzonego województwa, przy jego znacznie ograniczonych dochodach.

Konsekwencją podziału będzie skazanie centralnej części Mazowsza na wypłacanie gigantycznej opłaty wyrównawczej, czyli tzw. „janosikowego”, które zostanie przetransferowane do wszystkich pozostałych województw. Mazowsze regionalne wprawdzie otrzyma swoją część, jednak będzie to nieporównywalnie mniej środków, niż obecnie organy Samorządu Województwa Mazowieckiego przekazują na pokrycie wydatków związanych między innymi z utrzymaniem dróg, organizacji przewozów kolejowych, utrzymaniem instytucji kultury, czy szpitali zlokalizowanych na tym terenie. WRDS zauważa, że rozmowy na temat ewentualnych planów dotyczących zmian administracyjnych należy połączyć z dyskusją o zniesieniu „janosikowego”, ponieważ bez anulowania tej opłaty, plan podziału w obecnej sytuacji prawnej jest niemoralny oraz niedopuszczalny.

Pretekstem do podziału administracyjnego miała być troska o zachowanie po 2020 r. środków unijnych. Ten argument jest jednak nieaktualny, albowiem od stycznia 2018 r. obowiązuje nowy podział statystyczny. Na potrzeby unijnych wyliczeń województwo mazowieckie traktowane jest jako dwie jednostki statystyczne (dwa NUTS-2): Warszawski stołeczny i Mazowiecki regionalny, co jest wystarczającym rozwiązaniem dla absorpcji środków unijnych. Po ewentualnym podzieleniu województwa, Mazowsze nie dostanie ani

eurocenta włączej z budżetu europejskiego. Podział administracyjny spowoduje wręcz opóźnienia, ale również realną groźbę utraty środków. Przeszaną, bowiem obowiązują opracowane do tej pory dokumenty i ustalenia wynegocjowane z Komisją Europejską, a zmiana granic spowoduje dezaktualizację strategii i dokumentów planistycznych.

W wyborach samorządowych w 2018 r. zostało wybranych 51 radnych województwa, którzy w przypadku podziału, straciliby mandat, a przerwanie kadencji radnych oznacza naruszenie aktualnie obowiązującego stanu prawnego. Takie rozwiązanie może być odebrane jako łamanie praworządności. Ponadto dwa województwa to również podwójna administracja rządowa i samorządowa, a także ogromne koszty związane ze stworzeniem i utrzymaniem bliźniaczej struktury organizacyjnej. Niezrozumiałym jest także wprowadzanie przez partię rządzącą planów podziału administracyjnego w czasie, kiedy Mazowsze, podobnie jak Polska i świat mierzy się z pandemią, do walki, z którą angażuje ogromne siły i środki.

Propozycja podziału administracyjnego powinna zostać poddana szerokim konsultacjom społecznym z mieszkańcami Mazowsza i samorządami różnych szczebli oraz być uzależniona od wyników tych konsultacji. Przeciwnie, podejmowane, zgodnie z zasadą centralizmu demokratycznego, działania będą przejawem instrumentalnego traktowania mieszkańców naszego regionu.

Strona pracodawców, strona pracowników oraz strona samorządowa Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim apeluje o zachowanie integralności województwa mazowieckiego. Zwraca jednak uwagę, że ewentualne decyzje w zakresie zmian administracyjnych powinna poprzedzić merytoryczna dyskusja oraz ogólnowojewódzkie konsultacje społeczne, a podział powinien odbyć się w czasie zgodnym z prawem krajowym i europejskim.

Mając na uwadze powyższe, strona pracodawców, strona pracowników oraz strona samorządowa Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim kieruje stanowisko do:

1. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
2. Prezesa Rady Ministrów;
3. Marszałka Sejmu RP;
4. Marszałka Senatu RP;
5. Posłów na Sejm RP z terenu Mazowsza;
6. Mazowieckich gmin i powiatów;
7. Przewodniczącego Rady Dialogu Społecznego;
8. Przewodniczących Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego.

Stanowisko zostało zaakceptowane przez stronę pracowników, stronę pracodawców oraz stronę samorządową Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim. Podpis w imieniu stron złożył Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w województwie mazowieckim

Jan Przywoźny

